

Jelgavas novada pašvaldība

*Pārskats par attīstības
programmas īstenošanas
rezultātiem*

2014

Saturs

Ievads	2
Jelgavas novada attīstības stratēģiskais mērķis un prioritātes	3
Jelgavas novada nākotnes redzējums	4
Jelgavas novada attīstības rādītāji	5
Veiktās aktivitātes virzībai uz attīstības mērķi	21
Secinājumi un ieteikumi turpmākai rīcībai	23

Ievads

Jelgavas novads kā administratīva vienība tika izveidots 2009.gada 1.jūlijā. Novadu veido 13 pagasti, katra pagasta teritorija iedalāma lauku teritorijā un ciemos. Jelgavas novads atrodas Latvijas centrālajā daļā, Zemgales plānošanas reģionā un robežojas ar Jelgavas pilsētu, Tērvetes, Dobeles, Tukuma, Babītes, Olaines, Ozolnieku, Rundāles novadiem un Lietuvas Republiku. Jelgavas novada platība 1317 km², teritorijā ir 34 ciemi, ciemos dzīvo 62% no kopējā iedzīvotāju skaita.

2011.gada 22.jūnijā Jelgavas novada dome apstiprināja Jelgavas novada attīstības programmu 2011. – 2017.gadam un tās pielikumu Investīciju plānu 2011. – 2013.gadam.

Balstoties uz esošās situācijas analīzi, attīstības programmas stratēģiskajā daļā noteikta novada nākotnes vīzija, izvirzīti mērķi, rīcības virzieni, norādot uzdevumus un atbilstošus pasākumus uzdevumu ietvaros. Tuvāko gadu investīciju projekti iekļauti investīciju plānā, kas ir regulāri aktualizējams.

Attīstības programmā paredzēta tās īstenošanas uzraudzības veikšana, regulāri sagatavojot pārskatu par paveikto un sasniegto.

Sagatavotais Jelgavas novada attīstības programmas uzraudzības pārskats sniedz informāciju par Jelgavas novada attīstību un izaugsmi laika periodā no novada izveidošanas līdz 2013.gada 31.decembrim. Uzraudzības pārskatā atspoguļota pašvaldības izaugsme un tās ietekme uz apkārtējo teritoriju attīstību.

Uzraudzības pamatā ir rezultatīvo rādītāju pārskats un izvērtēšana, kam seko šis pārskats par paveiktajiem darbiem periodā no novada izveidošanas līdz 2013.gada beigām un realizēto projektu pārskats atbilstoši apstiprinātajam rīcības plānam.

Noslēgumā sniegti galvenie secinājumi par progresu un ierosinājumi tālākai rīcībai.

Jelgavas novada attīstības programmas uzraudzības pārskatu sagatavoja Jelgavas novada pašvaldības Attīstības nodaļa.

Jelgavas novada identitāte

2011.gadā Jelgavas novadam tika izveidots savs **karogs un logo ar saukli**. Ar krāsu palīdzību logo ir ieaustas novada būtiskākās vērtības: zelta krāsa – ģimene, cilvēks un darba tikums, zilā – Lielupes ūdeņi ar pietiekām, zaļā – vide un tradicionālā lauksaimniecība.

2013.gada vasarā logo un sauklis tika patentēts kā preču zīme.

Projekta „Trans in Form” ietvaros Jelgavas novada logo tika stilizēts un izveidots buras formā, kuru turpmāk var izmantot kā robežzīmi, kas norāda, ka tiek šķērsota Jelgavas novada robeža.

Robežzīmes buras formā ir uzstādītas:

- Jaunsvirlaukas pagastā pie autoceļa A8;
- Elejas pagastā autoceļu A8 un P103 krustojumā;
- Valgundes pagastā autoceļu A9 un P99 krustojumā;
- Glūdas pagastā pie autoceļa P97;
- Jaunsvirlaukas pagastā pie autoceļa P94 Lielupes krastā.

Laimes vērdis – simboliska velte katram Jelgavas novada jaundzimušajam. Ar šo dāvanu par piemiņu aizsākas Jelgavas novada iedzīvotāja piederība savam novadam. Tradīcija tika ieviesta 2012.gadā, vērdis pasniegšanas pasākumi notiek katrā pagastā 2 reizes gadā - jūlijā un janvārī.

Jelgavas novada ilgtermiņa attīstības mērķis un prioritātes

Jelgavas novada ilgtermiņa attīstības mērķis: Jelgavas novads – pievilcīga dzīves un darba vide.

Jelgavas novada attīstības pamatvērtības - trīs vienlīdz nozīmīgas prioritātes novada līdzsvarotai un vienmērīgai attīstībai:

1. **Izglītots, radošs un gandarīts CILVĒKS;**
2. **Droša, kopta un pievilcīga VIDE;**
3. **Attīstīta, stabila un konkurētspējīga EKONOMIKA.**

Jelgavas novada attīstības rādītāji

Nr. p.k.	Rādītājs (uz gada sākumu)	2010 (bāzes gads)	2011	2012	2013	2014	Tendenc e (pret bāzes gadu)	Avots
1.	Iedzīvotāju skaits	27165	27018	26641	26439	25801		PMLP
2.	Dabiskais pieaugums	-85	-136	-123	-145	-92		PMLP
3.	Demogrāfiskās slodzes līmenis	480.8	480.9	490.0	494.7	491.3		CSP
4.	Bezdarba līmenis, %	12.1	13.6	11.1	8.9	7.1		NVA
5.	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz vienu iedzīvotāju	182.6	212.2	210.6	228.8	255.3		Pašv.
6.	Uzņēmumu skaits	2011	2076	2169	2231	2301		Lursoft
7.	Pašvaldības budžeta ieņēmumi, Ls	14491543	15 766 916	15465213	15858611			Pašv.
8.	Pašvaldības budžeta ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju, Ls	531	584	576	597			
9.	Pirmsskolas vecuma bērnu skaits Jelgavas novada izglītības iestādēs	784	841	882	889	822		Pašv.
10.	Kultūras amatierkolektīvu skaits	74	100	91	104	116		Pašv.
11.	Budžeta izdevumi sociālajai aizsardzībai uz vienu iedzīvotāju, Ls	41.0	43.0	55.0	61.0	65.0		Pašv.
12.	Uz pastāvīgu dzīvi Jelgavas novadā pārcēlušies	Netika uzskaitīti	1331	963	883	707		Pašv.
13.	No Jelgavas novada uz citu administratīvo teritoriju pārcēlušies	Netika uzskaitīti	605	571	614	837		Pašv.
14.	Realizēti investīciju projekti	135 projekti, apgūtā summa Ls 14 735 564.58						Pašv.

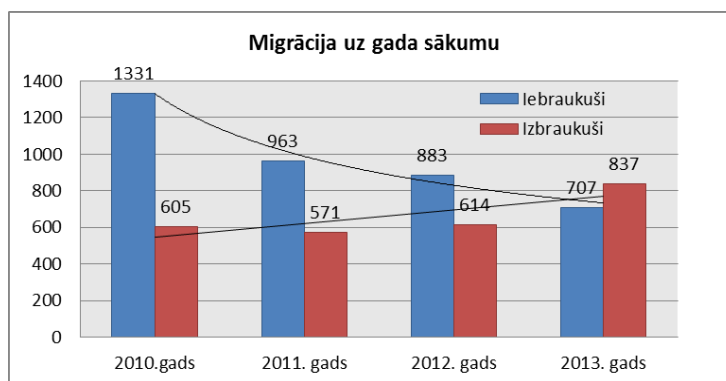
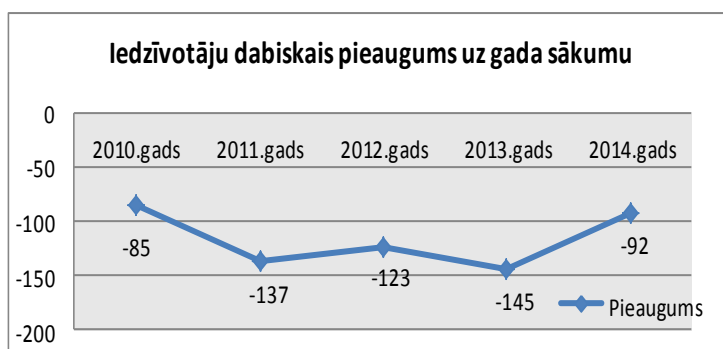
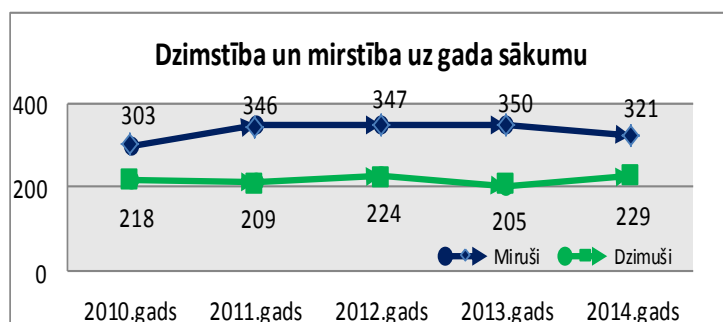
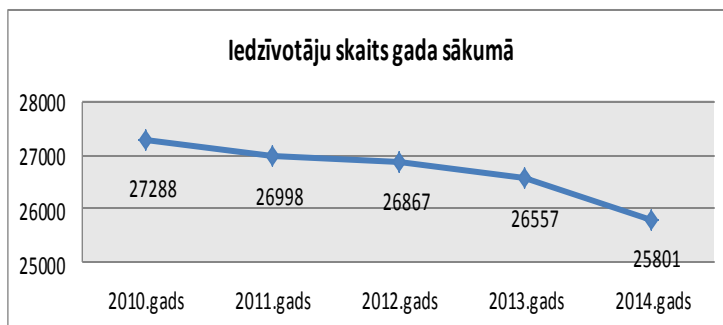
Jelgavas novada attīstības rādītāji atspoguļo, kā notiek novada attīstība noteiktā laika posmā.

Novada attīstību lielā mērā ietekmē valsts attīstības tendences.

Jelgavas novadā, līdzīgi kā Latvijā, **iedzīvotāju skaits** samazinās; izveidojoties novadam 2010.gada sākumā, novadā dzīvoja 27165 iedzīvotāji, līdz 2014.gada sākumam iedzīvotāju skaits sarucis par 4,4% (1207), sasniedzot 25801.

Lai gan **dzimstībai** vērojama pozitīva tendence - 2013.gadā Jelgavas novadā deklarēti par 24 mazuļiem vairāk kā 2012.gadā, **dabiskais pieaugums** novadā vēl joprojām ir negatīvs, jo **mirstības** rādītāji aizvien ir

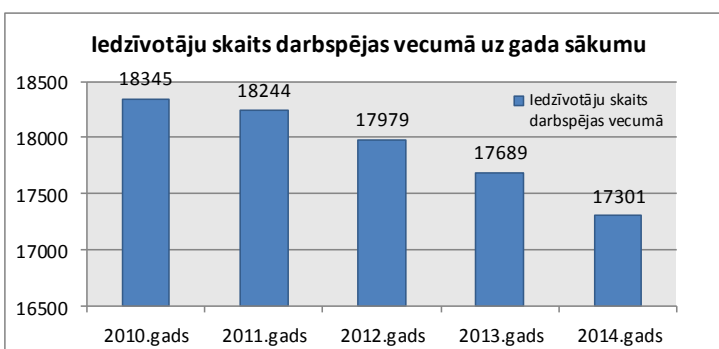
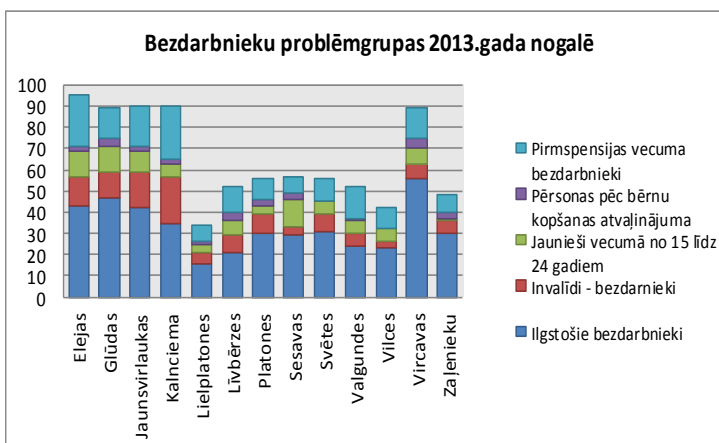
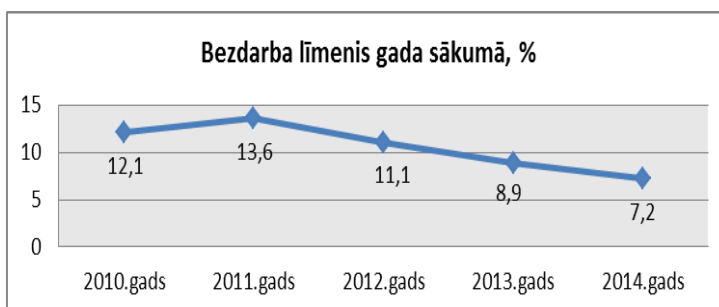
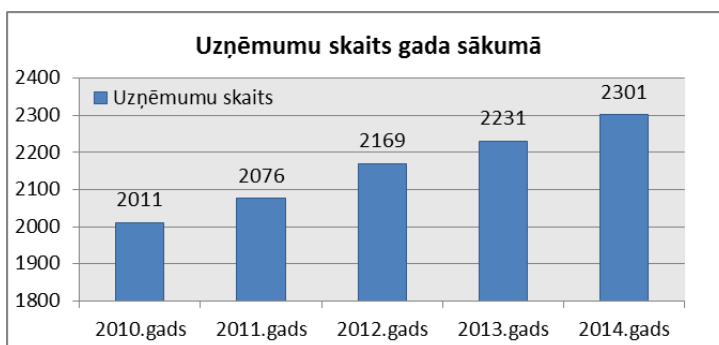
lieli. Pozitīva dzimstības tendence pēdējo trīs gadu griezumā vērojama Lielplatones, Līvērzes un Sesavas pagastos. Lielākā mirstība vērojama Jaunsvirlaukas un Kalnciema pagastos, šeit atrodas novada sociālās aprūpes un rehabilitācijas centra filiāles. Salīdzinot **migrācijas datus** par periodu no 2010.gada, redzams, ka uz dzīvi novadā četru gadu laikā pārcēlušies 3884 iedzīvotāji, bet no Jelgavas novada uz dzīvi citā valsts administratīvajā teritorijā vai citā valstī pārcēlušies 2627 iedzīvotāji. Lai gan migrācijas saldo +1257 rāda, ka kopumā Jelgavas novads ir pievilcīga dzīvesvieta, redzams, ka ar katru gadu iebrucēju skaits samazinās un palielinās izbraucēju skaits. Pievilcīgākie ir Glūdas, Līvērzes un Svētes pagasti. Negatīvs migrācijas saldo vērojams vien Jaunsvirlaukas pagastā.

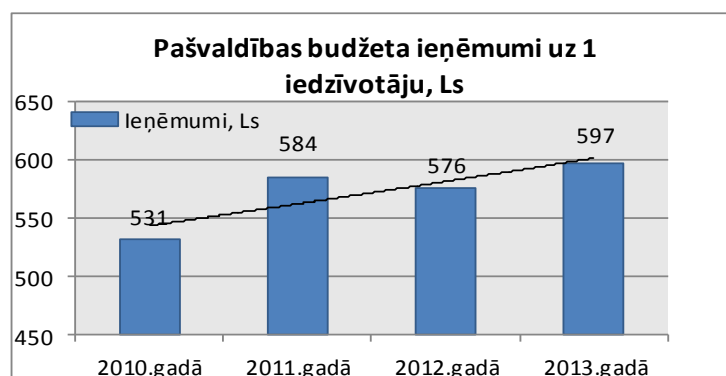
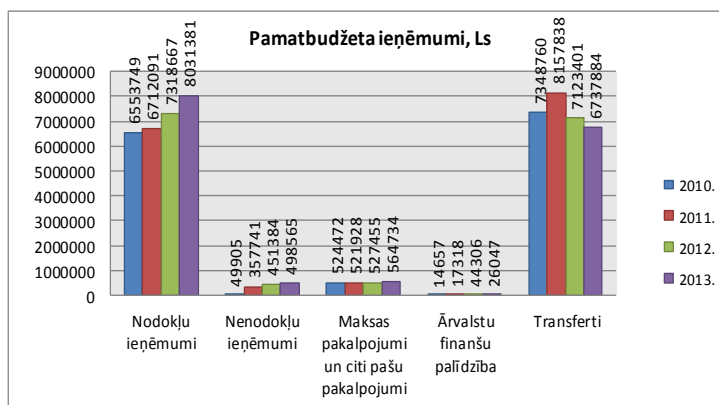
Ekonomiskā krīze no 2009. – 2011.gadam skāra arī Jelgavas novadu. Būtiski samazinājās aktīvo **uzņēmumu skaits**, tika veikta uzņēmumu pārstrukturēšanās, pārreģistrācija, novadā strauji pieauga bezdarbs. Sākot ar 2011.gadu palielinās individuālo uzņēmumu skaits novadā, kas galvenokārt skaidrojams ar iedzīvotāju iniciatīvu uzsākt individuālo uzņēmējdarbību. Attīstās mājražotāji un amatnieki, piedāvājot arvien jaunu produkcijas klāstu.

Sākot ar 2012.gada sākumu **bezdarba līmenis** Jelgavas novadā samazinājies no 11.1% līdz 7.2% 2013.gada nogalē. Bezdarbs ir samazinājies vairāku faktoru ietekmē, to sekmējis gan darbavietu skaita pieaugums, gan darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaita samazinājums. 2013.gada nogalē 76% no kopējā bezdarbnieku skaita ir NVA definētie **problēmgrupas bezdarbnieki**, kas ietver ilgstošos bezdarbniekus, bezdarbniekus ar invaliditāti, jauniešus no 15 līdz 24

gadiem, personas pēc bērnu kopšanas atvaļinājuma, no ieslodzījuma atbrīvotas personas un pirmspensijas vecuma bezdarbniekus. Lielākā daļa no šīs grupas bezdarbniekiem ir ilgstošie bezdarbnieki, kuri bez darba ir vairāk nekā gadu. **Iedzīvotāju skaits darbaspējas vecumā** samazinās, kas galvenokārt skaidrojams ar zemo dzimstību deviņdesmito gadu sākumā.

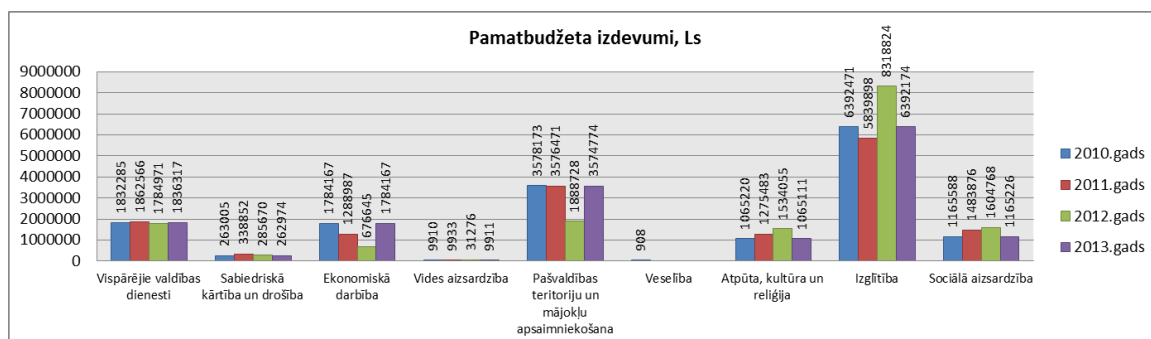

Jelgavas novada **budžets**, kura ieņēmumu daļu veido nodokļu un nenodokļu ieņēmumi, katru gadu nedaudz palielinās. Ieņēmumi no nodokļiem veido 46% no novada budžeta, ieņēmumi no transfertiem – 48%. Jāatzīmē, ka Jelgavas novads saņem dotāciju no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda. Aplūkojot pašvaldības budžetu, redzams, ka ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju palielinājušies no Ls 531,00 2010.gadā līdz Ls 597,00 2013.gadā. Palielinājumu ietekmē iedzīvotāju skaita samazinājums - salīdzinot ar 2010.gadu 2013.gadā iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 731.

Pašvaldības budžeta izdevumu lielāko daļu veido izdevumi izglītībai, kas gan 2010.gadā, gan 2013.gadā bija 40% no kopējiem izdevumiem.

Lai attīstītu vai uzlabotu novada teritorijā esošo sociālo un tehnisko infrastruktūru, ar budžeta līdzekļiem vien nepietiek, tādēļ pašvaldība piedalās projektu konkursos un piesaista finansējumu. Lai veiksmīgi realizētu projektus un kompleksi sakārtotu ēku vai teritoriju, papildus budžeta līdzekļiem un projektos piešķirtajam finansējumam, tiek ņemti arī aizņēmumi Valsts Kasē.

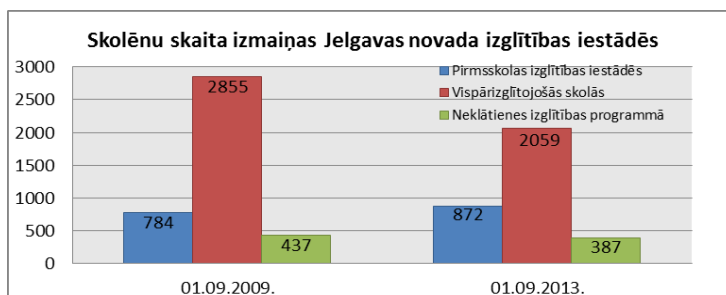

Jelgavas novadā pieejama dažāda veida **izglītība** no pirmsskolas līdz profesionālās izglītības līmenim, kā arī dažāda veida neformālā un interešu izglītība bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem. Jelgavas novadā darbojas 4 pirmsskolas izglītības iestādes, 17 vispārējās izglītības iestādes, 2 profesionālās ievirzes izglītības iestādes, 1 atbalsta izglītības iestāde, 1 interešu izglītības iestāde un 1 izglītības atbalsta iestāde. 2013.gadā Izglītības un zinātnes ministrijas pakļautībā esošā Zaļenieku arodvidusskola kļuva par Jelgavas novada pašvaldības pakļautībā esošu Zaļenieku komerciālo un amatniecības vidusskolu.

Jelgavas novada pašvaldības izglītības iestādes piedāvā kvalitatīvu pirmsskolas vecuma bērnu pieskatīšanu un sagatavošanu skolai katrā novada pagastā, nodrošinot vietu izglītības iestādē katram novada bērnam. Pirmsskolas izglītības iestādēs izglītojamo skaits kopš novada izveidošanas palielinājies par 88 bērniem (+11%), 2013.gadā mācības uzsāka 872 bērni.

Kopš 2012.gada septembra Jelgavas novada izglītības iestāžu 3. un 4. klašu skolēniem un pirmsskolas 5 un 6 gadu apmācības programmu audzēkņiem ir nodrošinātas pašvaldības apmaksātas pusdienas. 1.un 2.klašu skolēniem pusdienas apmaksā valsts.

2013.gada 1.septembrī novada vispārizglītojošās skolas apmeklēja 2059 skolēni, kas salīdzinot ar 2009.gada 1.septembri

ir par 840 skolēniem mazāk (-28%). Visstraujāk skolēnu skaits ir sarucis Staļģenes, Vircavas un Elejas vidusskolās vidusskolu klasēs, kas skaidrojams ar 9.klases absolventu skaita samazināšanos un skolēnu izvēli vidējo izglītību iegūt profesionālās ievirzes skolās. Neklāties apmācības 2013.gada septembrī uzsāka 387 skolēni, kas ir par 50 mazāk kā 2009.gada septembrī.

Novada skolu jauniešiem ir iespēja piedalīties dažādos valsts un starptautiska mēroga projektos, lai apgūtu jaunas iespējas un paplašinātu zināšanu bāzi, kā arī salīdzinātu Latvijas un citu valstu izglītības sistēmas. Jelgavas novada skolēni viesojušies Francijas, Rumānijas skolās un dalījušies pieredzē.

Izvērtējot izmaksas uz vienu skolēnu 2013./2014.mācību gadā, visvairāk izmaksā Vircavas vidusskolas Platones pamatskolas filiāles skolēns (*euro* 226,38), kur kopējais skolēnu

skaitis ir 46, bet vislētāk izmaksā Aizupes pamatskolas skolēns (*euro* 43,47), skolēnu kopējais skaits šajā skolā ir 204. Lielākie ieguldījumi uz vienu pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkni ir Glūdas PII Taurenītis, šeit 2013.gada septembrī izglītojās 84 bērni un ieguldījums katrā bija *euro* 169,78, turpretī

Aizupes pamatskolas pirmsskolas izglītības grupā 2013.gada septembrī bija 26 bērni, un katrā no tiem ieguldījums bija *euro* 21,50. Reālās izmaksas uz vienu skolēnu ievērojami pieaugtu, ja tajā skaitā ietvertu arī skolēnu pārvadājumu izmaksas, ēdināšanas izmaksas, ieguldījumu skolas materiālās bāzes uzlabošanā un kapitālos ieguldījumus, kas ir energoefektivitāte, sporta zāļu celtniecība, u.c.

Laika posmā no Jelgavas novada izveidošanas veikti gan izglītības iestāžu remonts, gan uzlabota ēku energoefektivitāte, gan papildināta materiāli tehniskā bāze. Valgundes, Kalnciema, Elejas, Šķības, Zaļenieku, Svētes izglītības iestādēs, Kalnciema pagasta vidusskolā, iegādājoties interaktīvās tāfeles, aprīkojot dabaszinātņu kabinetus ar jaunām, modernām iekārtām.

Ik gadus tiek veikta izglītības iestāžu pedagogu profesionālā līmeņa pilnveidošana un attīstība, veicinot pedagogu konkurētspēju izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos.

Jelgavas novada pagastos tiek paplašinātas pieaugušo izglītības iespējas.

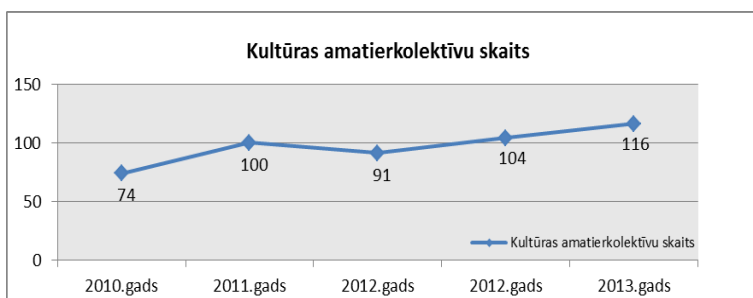
Sadarbībā ar NVA tiek veikta darbaspēka tālākizglītība un pārkvalificēšanās. Šeit aktīvākie izglītotāji ir Zaļenieku komerciālā un amatniecības vidusskola un Jaunsvirlaukas pagasta IKSC „Līdumi”.

2012.gadā uzsākts darbs pie sadarbības tīkla veidošanas starp pašvaldību, uzņēmējiem un zinātniskajām institūcijām, lai novada izglītības iestādēs veicinātu kvalitatīva darbaspēka sagatavošanu novada uzņēmumiem.

2012.gadā sadarbībā ar Latvijas Universitātes fondu uzsākta Jelgavas novada stipendiju pasniegšana Jelgavas novada sekmīgiem vidusskolu absolventiem, kuri turpina izglītību Latvijas augstskolās.

Jelgavas novada **kultūrvēstures** pamatā ir gadsimtu gaitā veidotās un koptās **tradīcijas**. Katrā pagastā iedzīvotāji apvienojas dažādos kultūras kolektīvos, uzturot gan tautu, gan konkrētā pagasta tradīcijas. 2010.gada sākumā novadā darbojās 74 dažādi amatierkolektīvi, 2013.gada nogalē aktīvi darbojās jau 116 amatierkolektīvi, no tiem 62 tautas mākslas un pašdarbības kolektīvi.

Iedzīvotāju iesaistīšanās kultūras aktivitātēs un dažādos interešu pulciņos atspoguļo cilvēku vēlmi līdzdarboties un būt aktīviem. Katru gadu vērojama tendence palielināties dažādiem kultūras amatierkolektīviem, tiek dibināti jauni tautas deju kolektīvi, interešu kolektīvi brīvā laika un ikdienas dažādošanai.

Lai attīstītu bagāto kultūras dzīvi Jelgavas novadā, tiek remontēti un siltināti kultūras nami, atjaunota un pilnveidota to materiāli tehniskā bāze, tiek iegādāti jauni tērpi kolektīviem, organizēti tradicionālie pasākumi un iedibinātas jaunas tradīcijas. Līdz 2013.gada nogalei atjaunošanas darbi veikti Lielplatones, Līvbērzes, Sesavas, Vircavas, Vilces, Nākotnes, Bērvircavas, Jēkabnieku, Kalnciema tautas namos, IKSC „Avoti” Valgundes pagastā, IKSC „Līdumi” filiālēs Jaunsvirlaukas pagastā. Kultūras

namos uzstādīta jauna apskaņošanas un gaismošanas aparatūra, kolektīviem iegādāti tērpi. Piesaistot finansējumu no dažādiem fondiem, tiek organizēti novada tradicionālie pasākumi, tajā skaitā, Ziemassvētku kauju atceres pasākumi un Jelgavas novada svētki, Zemgales reģiona skolēnu Dziesmu un deju svētki, Mākslas, mūzikas un amatiereteātru festivāls BĪNE.

Apzinot novada teritorijā esošos un potenciālos tūrisma objektus, tiek pilnveidota un attīstīta **tūrisma infrastruktūra** un veikti pasākumi tūrisma objektu atpazīstamības veidošanā. Piesaistot finansējumu, ir uzsākta Ģ.Eliasa dzimto māju „Zilēni” labiekārtošana un atjaunošana. Ir uzsākts darbs pie Elejas muižas parka atjaunošanas, veikta parka dendroloģiskā inventarizācija, izstrādāts tehniskais projekts interaktīvas sabiedriskas vietas izveidei. Projektu ietvaros ir izstrādāti informācijas stendu meti, sagatavoti tūrisma informācijas bukleti. Sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām Jelgavas novada tūrisma informācija tiek uzturēta un pastāvīgi papildināta Jelgavas reģionālajā tūrisma centrā.

Jelgavas novadā norit aktīva **sporta** dzīve, tādējādi veicinot iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu. Notiek esošo sporta bāzu atjaunošana un infrastruktūras papildināšana – Līvberzes, Svētes, Sesavas, Vircavas sporta zālēm, stadionu atjaunošana Jaunsvirlaukas, Kalnciema, Līvberzes, Sesavas pagastos, tiek izstrādāti tehniskie projekti jaunu sporta būvju celtniecībai. Pie Kalnciema vidusskolas Valgundes pagastā uzbūvēta zema enerģijas patēriņa sporta halle. Uzsākta jaunas sporta halles celtniecība Staļģenē.

Lai veicinātu iedzīvotāju **veselīgu dzīvesveidu** – notiek pagastu sporta pasākumi un jau tradicionāli novada mēroga sporta pasākumi – vasaras sporta spēles un ziemas sporta spēles. Jelgavas novada sportisti tiek godalgoti dažādās sporta disciplīnās Latvijā un Eiropā. Ciemu teritorijās tiek ierīkoti bērnu rotaļu laukumi un sporta un aktivitāšu laukumi jauniešiem.

Liels atbalsts **iedzīvotāju aktivitātēm** ir novadā esošās sabiedriskās organizācijas, kuras, piesaistot finansējumu, organizē dažādus apmācību kursus, kultūras pasākumus un diskusijas par aktuālām tēmām, veic vides labiekārtošanu.

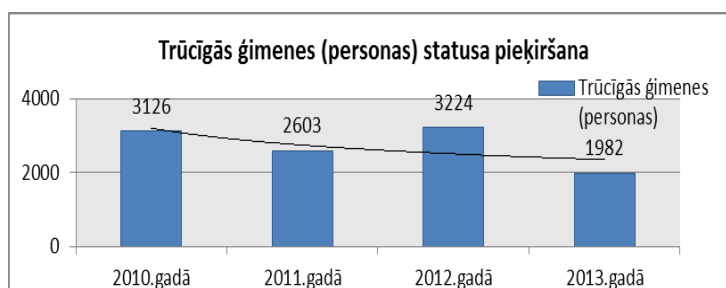

Iedzīvotāju sabiedrisko aktivitāšu veicināšanai tiek veidoti aktivitāšu centri, saietu nami un daudzfunkcionālie centri. Tādi no jauna izveidoti Glūdas, Elejas, Vircavas, Zaļenieku pagastos, infrastruktūra papildināta IKSC „Līdumi” filiālē Dzirniekos.

Līdz 2013.gadam pieauga pašvaldības budžeta izdevumi **sociālajai aizsardzībai**. Izvērtējot sociālajos pabalstos izmaksātos līdzekļus, redzams, ka līdz 2012.gadam pabalstos izmaksātie līdzekļi pieauga un 2013.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu tie ir samazinājušies par 6.6%.

Līdz 2012.gadam pieauga trūcīgo ģimeņu (personu) skaits Jelgavas novadā, sasniedzot 3224 ģimenes (personas) un 2013.gadā

to skaits būtiski samazinājās līdz 1982 ģimenēm (personām). Tas lielākoties skaidrojams ar personu iesaistīšanu rehabilitācijas pasākumos kā rezultātā cilvēks atrod darbu un spēj nodrošināt ģimeni. Kopš 2012.gada novada sociālajiem darbiniekiem ir paplašinājusies iespēja piekļūt dažādām valsts datu bāzēm un noskaidrot patiesos ģimenes stāvokļa datus.

Novadā tiek attīstītas **sociālo pakalpojumu** sniegšanas iestādes, tiek uzlabota esošo iestāžu infrastruktūra un attīstīts jauns, alternatīvs pakalpojums Jauniešu māja Elejā. Alternatīvās aprūpes centri izveidoti Glūdas, Jaunsvirlaukas, Valgundes un Vircavas pagastos. Līdz 2013.gada beigām veikti energoefektivitātes paaugstināšanas darbi Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centra (SARC) Staļģenes, Elejas un Kalnciema filiālēs. Visās SARC ēkās veikti ievērojami ieguldījumi iemītnieku labklājības nodrošināšanai un, attīstot aprūpes kvalitāti, ir iegādāti tehniskie palīg līdzekļi cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

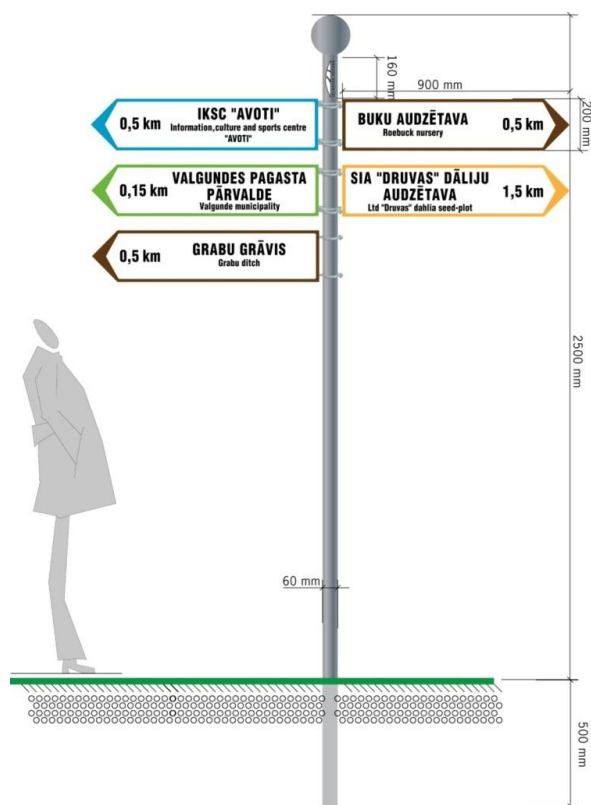
Jelgavas novada pašvaldība uzsākusi aktīvu darbu **sabiedrības iesaistīšanā pārvaldes procesos**: Jelgavas novada pašvaldība uzsākusi iedzīvotājiem piedāvāt e-pakalpojumus, izmantojot novada mājas lapu, iedzīvotāji tiek nodrošināti ar informāciju par aktualitātēm novadā, pašvaldības organizētajiem pasākumiem, var izteikt savu viedokli un sniegt atsauksmes par pašvaldības aktivitātēm, pašvaldībā ieviesta dokumentu aprites sistēma *Namejs*, kuras mērķis ir

paātrināt dokumentu apstrādi un plūsmu, lai veidotu mūsdienām atbilstošu publisko pārvaldi, notiek pastāvīga darbinieku kvalifikācijas paaugstināšana, ņemot vērā straujos attīstības tempus jebkurā no nozarēm, kas saistāmas ar publiskās pārvaldes darbu, Jelgavas novadā katram iedzīvotājam pieejams pašvaldības ikmēneša izdevums „Jelgavas Novada Ziņas”.

Lai Jelgavas novada iedzīvotāji justos labi savā novadā, svarīgi ir attīstīt drošu, koptu un pievilcīgu vidi. Laika periodā kopš 2009.gada veiktas ievērojamas aktivitātes vides uzlabošanā.

Jelgavas novadam ir izstrādāta **vizuālās identitātes** koncepcija norādes zīmju un stendu dizainam.

Vides aizsardzības svarīgs priekšnoteikums ir ilgtspējīga dabas resursu saglabāšana, kas ietver arī rūpes par **aizsargājamām teritorijām** novadā. Projektu ietvaros ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns Līv bērzes liekņai un Vilces dabas parkam, ierīkota infrastruktūra Vilces dabas parkā.

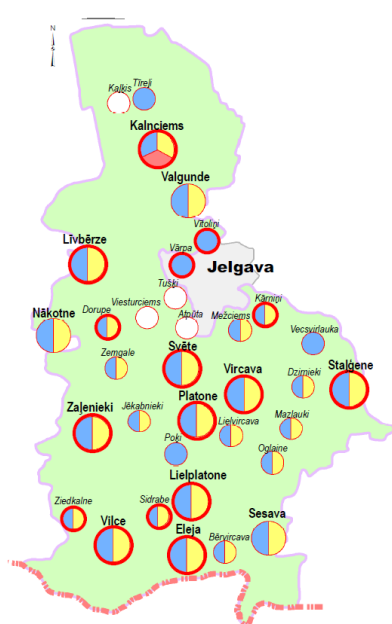

Sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi tiek pārraudzītas un apsaimniekotas aizsargājamās teritorijas Jelgavas novadā, biedrība „Lielbarons” katru gadu organizē mazo upju tīrīšanas talkas novadā.

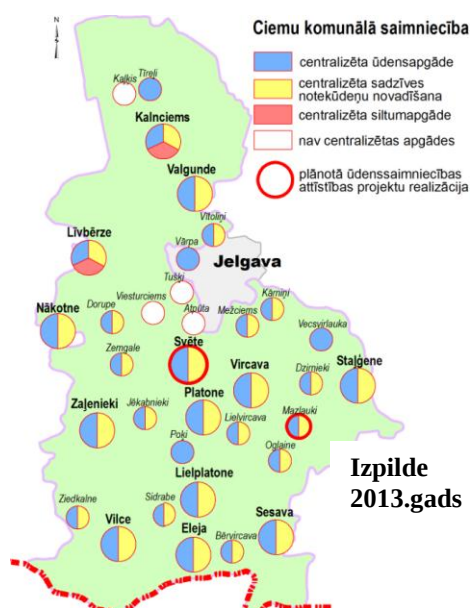

Cienu teritorijās esošajiem parkiem sadarbībā ar Latvijas Lauksaimniecības universitātes Inženierzinātņu fakultātes mācībspēkiem un studentiem tiek izstrādāti parku apsaimniekošanas un labiekārtošanas plāni.

Svarīgs priekšnoteikums iedzīvotāju veselības veicināšanai ir **kvalitatīvs dzeramais ūdens**. Kopš novada izveidošanas lielā daļā Jelgavas novada cienu tiek renovētas dzeramā ūdens piegādes sistēmas un notekūdeņu novadīšanas sistēmas un attīrīšanas iekārtas, kā arī izstrādāti jauni tehniskie projekti cienu ūdensapgādes sistēmu renovācijai. Shēmās atainoti Investīciju plānā 2011. – 2013.gadam plānotie realizējamie projekti un līdz 2013.gada nogalei realizētie un vēl realizējamie projekti.

Plāns
2010.gads

Izpilde
2013.gads

Veidojot „zaļāku” vidi, būtiski ir taupīt **energoresursus**, tādēļ novadā tiek veikti ēku siltināšanas projekti. Energoefektivitātes projektu ietvaros renovētas pašvaldības ēkas Elejas, Glūdas, Jaunsvirlaukas, Kalnciema, Lielplatones, Līvberzes, Platones, Sesavas, Svētes, Valgundes, Vilces, Vircavas un Zaļenieku pagastos.

2013.gadā pēc pašu **iedzīvotāju iniciatīvās** nosiltinātas divas daudzdzīvokļu mājas Zaļenieku ciemā un Mežciemā.

Kopš novada izveidošanas veikti **satiksmes infrastruktūras** rekonstrukcijas darbi, kas ietver gan ceļu segumu atjaunošanu un uzlabošanu – atjaunoti 8.90 km asfalta seguma ceļi, 13.71km grants seguma ceļu posmi, gan ielu apgaismojuma izbūvi un rekonstrukciju 6.07km garumā, kā arī gājēju un veloceļu izbūvi drošākai kustībai 5.082 km garumā.

Jāatzīmē, ka Jelgavas novads 2010.gada sākumā pirmais uzsāka aktīvu darbību **meliorācijas** sistēmu nozīmības aktualizēšanā valsts līmenī, norādot, ka meliorācijas sistēmu atjaunošana ir komplekss darbs, kur jāiesaistās gan valstij, gan pašvaldībai, gan zemes īpašniekam. Kopš 2011.gada notiek aktīvs darbs pie pašvaldībai

piederošo **lietus ūdens novadišanas sistēmu** un meliorācijas sistēmu rekonstruēšanas. Darbi veikti Kalnciema, Jaunsvirlaukas, Platone, Vilces, Vircavas, Zaļenieku, Līvberzes, Glūdas un Valgundes pagastos.

Jelgavas novadu caurvij liels skaits Lielupes baseina upju, kuras pavasara palu laikā applūšina piegulošās teritorijas, tajā skaitā arī apdzīvotās vietas. Novada teritoriju šķērso valsts un Eiropas nozīmes satiksmes infrastruktūra, novada teritorijā atrodas paaugstināta riska ražošanas objekti. Lai laikus prognozētu plūdu draudus un veiktu nepieciešamās darbības

iedzīvotāju aizsargāšanai, sadarbībā ar kaimiņu novadiem un pārrobežu partneriem izstrādāta **risku vadības sistēma**.

Jelgavas novada teritorijas labiekārtošanā, infrastruktūras atjaunošanā, īpašumu sakārtošanā ir iesaistīts katrs, kam novadā pieder kaut stūrītis zemes. Kopš 2012.gada jaunas vēsmas ir ieguvusi tradīcija godalgot sakoptāko sētu saimniekus. Novada svētku ietvaros viens no nozīmīgākajiem pasākumiem ir **Sakoptākās sētas** laureātu svinīga godināšana.

Jelgavas novada **uzņēmējdarbības** lielāko daļu veido lauksaimniecības nozare, pakalpojumi, derīgo izrakteņu ieguve un kokapstrāde. Esošie uzņēmumi rada būtisku ieguldījumu novada attīstībā. Novadā attīstās tirdzniecības, pakalpojumu uzņēmumi un dažādas amatnieku darbnīcas un mājražotāji, kas iesaistās tūrisma produktu tirgū. Jelgavas novada priekšrocība ir šeit esošās starptautiskās auto un dzelzceļa maģistrāles.

Viens no svarīgākajiem novada attīstības pamatrādītājiem ir uzņēmējdarbības attīstība novadā. Pašvaldība plāno dažādas aktivitātes uzņēmējdarbības vides uzlabošanai un nodarbinātības veicināšanai Jelgavas novadā.

Elejas pagastā tika izveidots biznesa dārzs, kurā jaunajiem uzņēmējiem ir iespēja uzsākt ideju īstenošanu.

Lai popularizētu Zemgales tradicionālo amatniecību, projekta ietvaros Glūdas, Jaunsvirlaukas, Līvberzes un Svētes pagastos tika izveidoti un aprīkoti amatniecības centri, tika izstrādāti tūrisma maršruti, ietverot Jelgavas novada amatniecības centrus un mājražotājus, tika organizētas pieredzes apmaiņas vizītes pie pārrobežu sadarbības partneriem, kā arī organizēta dalība starptautiskajās izstādēs.

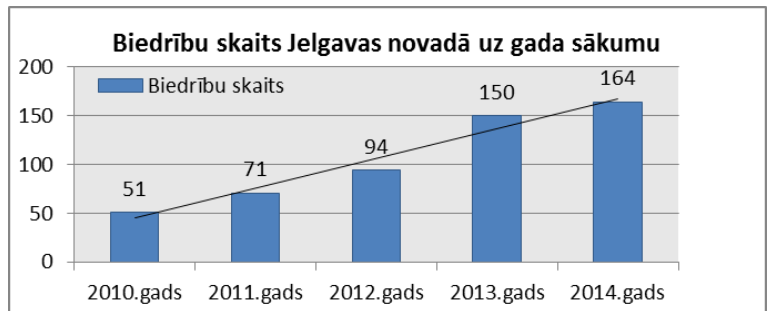
Atbalstot vietējos mājsaimniekus un veicinot jaunu uzņēmumu veidošanos, tika organizēti apmācību semināri par jauniem produktu un pakalpojumu veidiem un produktu pārdošanas mākslu. Tika iegādātas pārvietojamas un stacionāras tirdzniecības nojumes tirdziņu aprīkošanai. 2013.gada nogalē iegādāti arī pārvietojamie tirdzniecības objekti mājsaimnieku produkcijas pārvadāšanai lielākos attālumos.

Sadarbībā ar novada uzņēmējiem Jelgavas novads organizē vietējo ražotāju tirdziņus – „Rudens gadatirgus „Viesu līčos””, Ziemassvētku tirdziņu Jelgavas pilsētā, kas tagad ir kļuvis par regulāru tirdziņu. Novads atbalsta tirgotāju dalību starptautiskās izstādēs – 2013.gada pavasarī SIA „Svētes maize” piedalījās Maizes svētkos Briselē. Biedrības „Lauku partnerība Lielupe” projekta ietvaros vietējie mājsaimnieki pārstāvēja Latviju starptautiskā Leader pasākumā „International Market for Local Products” (Starptautisks vietējo produktu tirgus), kas norisinājās Francijā, Digne-les-Bains. Pasākumā mūsu pārstāvjiem bija iespēja prezentēt, piedāvāt degustācijai un pārdot savus vietējos produktus – maizi, žāvētus ābolus, medu, cepumus un skābētus kāpostus. Mājsaimnieku tirdziņi ir Jelgavas novada svētku neatņemama daļa.

Zemes dzīļu izpētes darbi liecina, ka Jelgavas novadā esošie pazemes ūdeņi, kuru temperatūra sasniedz 30° – 50°, ir izmantojami tautsaimniecībā. 2013.gadā ir veikta ģeotermālās enerģijas izmantošanas tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde. Ģeotermālo rezervuāru ražība var būt stabila simtiem gadu. Ģeotermālās enerģijas attīstībai ir lielas priekšrocības, jo šī enerģija ir ar zemākām siltumenerģijas izmaksām ilglaicīgā periodā.

Paralēli pašvaldības darbam finansējuma piesaistīšanā novada teritorijas attīstībai aktīvi līdzdarbojas arī paši novada iedzīvotāji, dibinot biedrības, rakstot projektus un piesaistot finansējumu ideju īstenošanai.

2013.gadā 25 novada aktīvās biedrības realizēja 35 projektus par kopējo summu Ls 195720, no tiem Ls 35184 pašvaldības līdzfinansējums, Ls 5577 pašu ieguldījums un Ls 145159 no fondiem piesaistītie līdzekļi. Vēl Ls 9800 pašvaldība piešķīra neregistrētām iedzīvotāju iniciatīvu grupām dažādu *mazo projektu* realizācijai. Projektu ietvaros tika realizētas dažādas aktivitātes, t.sk. bērnu rotaļu laukumu uzstādīšana, sporta inventāra iegāde, kultūras namu aprīkojumu un amatiermākslas kolektīvu tērpu iegāde, upju tīrīšanas talkas, jauniešu aktīvās atpūtas organizēšana, publisko pakalpojumu attīstīšana, daudzdzīvokļu māju kāpņu telpu remonts, daudzdzīvokļu mājas jumtu remonts, u.c.

Veiktās aktivitātes virzībai uz teritorijas attīstību

Attīstības mērķis nosaka, ka Jelgavas novads ir pievilcīga dzīves un darba vide. Savukārt noteiktās prioritātes skaidro, ka pievilcīgu dzīves un darba vidi veido izglītots, radošs un gandarīts cilvēks, droša, kopta un pievilcīga vide, kā arī attīstīta, stabila un konkurētspējīga ekonomika.

Laika posmā no Jelgavas novada izveidošanas 2009.gada 1.jūlijā, līdz 2013.gada nogalei (projekti, kuru ieviešana pilnīgi pabeigta) Jelgavas novada pašvaldība īstenojusi 135 projektus par kopējo summu Ls 14 735 564.58. Pašvaldības līdzfinansējums visu projektu ieviešanai ir 23.10% no kopējās ieguldītās summas.

Pārskats par pašvaldības īstenotajiem projektiem no 2009.gada līdz 2013.gada nogalei

Projektu īstenošanas joma	Īstenoto projektu skaits	Apgūtais finansējums kopā, Ls	T.sk. pašvaldības līdzfinansējums, Ls
Izglītība	23	4 600 940.00	1 169 588.7
Izglītības iestāžu aprīkojums	5	400 466.60	46 209.53
Izglītības iestāžu infrastruktūra	10	3 431 552.7	1 010 304.30
Izglītības kvalitātes uzlabošana	4	763 583.06	113 074.91
Jauniešu iniciatīvas	4	5 337.71	0
Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība	7	2 822 298.30	688 408.33
Sociālā palīdzība un veselības aizsardzība	7	1 104 723.80	171 140.54
Sociālie pakalpojumi	6	168 133.32	30 508.31
Sociālo pakalpojumu sniegšanas infrastruktūras attīstība	1	936 590.56	140 632.23
Kultūra un sports	44	1 684 246.80	565 958.51
Kultūra – aprīkojums un pasākumu organizēšana	24	109 395.95	29 253.16
Kultūras un sporta	20	1 574 850.9	536 705.35

infrastruktūra			
Teritorijas labiekārtošana	30	1 941 032.70	478 258.02
Ceļi, laukumi, ielu apgaismojums	17	1 269 301.80	330 507.13
Meliorācijas sistēmu sakārtošana	5	25 583	25 583
Gājēju celiņi un gājēju tiltiņi	8	646 147.94	122 167.89
Atbalsts uzņēmējdarbībai	4	187 760.78	14 788.25
Starptautiskā sadarbība	11	403 020.80	59 191.00
Pašvaldības pakalpojumu pieejamība	9	1 991 541.40	257 309.98
Pašvaldības ēku infrastruktūra	1	936 590.56	140 632.23
Pašvaldības administratīvā kapacitāte	8	1 054 950.90	116 677.75
Kopā:	135	14 735 564.58	3 404 643.33

Informācija par ieviestajiem projektiem pievienota pielikumā „Jelgavas novada pašvaldības īstenotie projekti 2010/2011/2012/2013”

Secinājumi un ieteikumi turpmākai rīcībai

Jelgavas novads atrodas Rīgas metropoles ietekmes zonā, kā arī aptver Jelgavas pilsētu, tādējādi gan Rīgas, gan Jelgavas attīstība ietekmē novada attīstību. Jelgavas novada virzību uz attīstības mērķu sasniegšanu ietekmē attīstības tendences Latvijā, Zemgales reģionā.

Izvērtējot Jelgavas novada attīstības programmā plānotās aktivitātes mērķa sasniegšanai, un veiktās aktivitātes līdz 2013.gada nogalei redzams, ka notiek mērķtiecīga virzība lai Jelgavas novads būtu pievilcīga dzīves un darba vide.

Svarīgs priekšnoteikums racionālai līdzekļu izmantošanai ir ilgtermiņa investīciju plāns un secīga projektu ieviešana, saskaņā ar pieejamiem budžeta līdzekļiem un piesaistāmām investīcijām. Šādi iespējams panākt teritorijas vienmērīgu un līdzsvarotu attīstību.

Pārskatot veiktos darbus novada ilgtermiņa mērķu sasniegšanai, perspektīvā vēl būtu nepieciešamas šādas darbības:

- Jāturpina energoefektivitātes plānu īstenošana pašvaldībā, siltinot gan pašvaldības valdījumā esošās ēkas, gan veicinot daudzdzīvokļu māju apsaimniekotājus veikt ēku siltināšanu.
- Jāturpina izglītības iestāžu materiālās bāzes modernizēšana, jāattīsta nometnes skolēnu brīvā laika dažādošanai.
- Jāturpina kultūras iestāžu piedāvājuma dažādošana un sporta būvju attīstīšana novadā, lai katra pagasta iedzīvotājiem būtu iespēja brīvo laiku pavadīt aktīvi, atbilstoši vēlmēm.
- Perspektīvā, sakopjot upju krastus ciemu teritorijās un labiekārtojot ainaviskās teritorijas, iespējams izveidot gan veselības veicināšanas pastaigu takas, gan vides izglītības un dabas izziņu takas. Perspektīvā jāplāno infrastruktūra pārgājēju un velotūristiem.
- Izmantojot Lielupes upes resursus, iespējams attīstīt ūdenssporta veidus novadā. Perspektīvā būtu izveidojama viena reģiona nozīmes sporta bāze vasaras olimpisko spēļu organizēšanai, ietverot gan vieglatlētikas, gan ūdenssporta veidus.
- Lai mazinātu sociālo spriedzi, pašvaldības teritorijā jāveicina uzņēmējdarbības attīstība, kas veicinās iedzīvotāju nodarbinātību. Jāveicina degradēto teritoriju rekultivācija par uzņēmējdarbībai izmantojamām teritorijām.

- Perspektīvā būtiski turpināt iesāktos inženierinfrastruktūras, satiksmes infrastruktūras sakārtošanas darbus, kā arī teritorijas labiekārtošanu, jo veiksmīgai uzņēmējdarbības attīstībai, kā arī darbaspēka mobilitātei kvalitatīva infrastruktūra ir viens no noteicošajiem faktoriem.
- Jāturpina iedzīvotāju un sabiedrisku organizāciju iesaistīšana novada teritorijas labiekārtošanā, dažādu aktivitāšu organizēšanā.

